

EFICIENȚA JOCULUI DIDACTIC ÎN EDUCAREA LIMBAJULUI LA PREȘCOLARI

Prof.inv.primar prescolar
Trăistaru Maria
Liceul Tehnologic Petre Ionescu Muscel
Loc. Domnesti
Jud.Argeș

Motivarea alegerii temei:

”Unde comunicare nu e, nimic nu e!”; “Comunicarea susține și animă viața”

- Importanța comunicării în formarea copiilor pentru viitor: comunicarea stă la baza oricărei intervenții educative.
- În grădiniță, comunicarea are un rol primordial, stăpânirea semnificației cuvintelor, fiind premisa indispensabilă dobândirii abilităților și capacităților de comunicare orală.
- Jocul didactic- „mediu”care favorizează comunicarea educatoare-copii, copii-copii, în care fiecare copil se poate „deschide” firesc, cu încredere.
- Jocul didactic, punte între grădiniță și școală, abilitățile și capacitățile de comunicare orală au un rol esențial în integrarea cu succes în activitatea din clasa I.

Obiectivele lucrării:

“Capul copilului nu este un vas pe care să-l umpli, ci o făclie pe care s-o aprinzi astfel încât, mai târziu, să lumineze cu lumină proprie” (Plutarh)

- Studiu teoretic privind rolul limbajului în stimularea comunicării;
- Tratarea conceptului de joc didactic și prezentarea valențelor sale formative în dezvoltarea personalității copiilor preșcolari de 6/7 ani;
- Realizarea unui studiu aplicativ;
- Valorificarea experienței dobândite de pe urma acestui studiu aplicativ.

METODOLOGIA CERCETĂRII

1. Tema și problemele de cercetare

Tema cercetării este “ Rolul jocului didactic în stimularea comunicării orale la grupa pregătitoare

2. SCOPUL CERCETĂRII

Identificarea și precizarea locului și rolului jocului didactic în stimularea comunicării orale a preșcolarilor, ca formă de activitate în grădiniță și ca metodă de predare-învățare-evaluare, găsirea și evidențierea celor mai eficiente strategii didactice de valorificare a valențelor instructiv-formative ale jocului didactic de educare a limbajului.

3. OBIECTIVELE CERCETĂRII

a: evaluarea obiectivă a cunoștințelor, capacităților proceselor cognitive, priceperilor, deprinderilor, abilităților de comunicare dobândite de preșcolari până la debutul grupei pregătitoare;

b: înregistrarea, compararea și interpretarea rezultatelor obținute la probele inițiale, formative și sumative, urmărind evidențierea progresului realizat de preșcolari;

c: utilizarea la grupul experimental, în mod constant, a unor strategii variate, atractive, bazate pe jocul didactic, ca factor determinant al dezvoltării capacităților de comunicare la preșcolari, reflectate în progresul și îmbunătățirea performanțelor acestora;

d: valorificarea rezultatelor cercetării în vederea eficientizării demersurilor didactice ulterioare.

5. IPOTEZA DE LUCRU

Dacă jocul didactic este considerat activitate de bază în stimularea comunicării la grupa pregătitoare, fiind integrat și utilizat preponderent în toate tipurile de activități de educare a limbajului (activități comune, alese, pe arii de interes și recreative), atât ca formă de activitate, cât și ca metodă de predare-învățare-evaluare, atunci capacitățile de comunicare ale preșcolarilor mari se formează și se dezvoltă într-un ritm mai rapid, cu o motivație sporită, asigurând îmbunătățirea rezultatelor preșcolarilor.

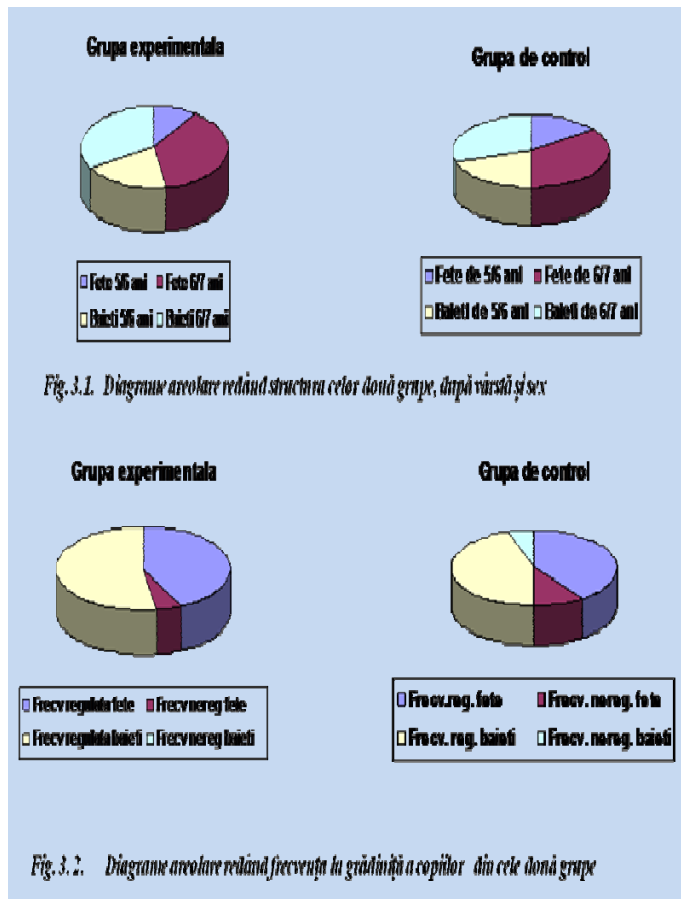
6. DESCRIEREA GRUPELOR DE PARTICIPANȚI

Experimentul pedagogic s-a desfășurat în perioada 1.10. 2014- 31. 05.2015. În cercetarea temei s-au utilizat două grupe: grupa experimentală-grupa mare de la G.P.N. PIETROSANI(21 copii) , iar grupa de control -grupa mare, G.P.NDOMNEȘTI(20 copii)

Nr. copii 21	Mediul familial-grupa experimentală													Dez. fizică/ Stare sănătate			
	Nivelul economic			Nivelul cultural			Componența numerică			Tipul familiei		Clasa socială					
	Indic. et.	Indic. sc.	Indic. sc.	Indic. sc.	Indic. sc.	Indic. sc.	1 copil	2 copii	3 copii	4-5 copii	6-7 copii	8-9 copii	10-12 copii			13-15 copii	16-20 copii
Nr.	2	12	7	4	11	6	4	15	2	19	2	18	3	21	0		
%	9,52	57,14	33,33	19,04	52,38	28,57	19,04	71,42	9,52	90,47	9,52	85,71	14,29	100	0		

Nr. copii 20	Mediul familial-grupa de control													Dez. fizică/ Stare sănătate			
	Nivelul economic			Nivelul cultural			Componența numerică			Tipul familiei		Clasa socială					
	Indic. et.	Indic. sc.	Indic. sc.	Indic. sc.	Indic. sc.	Indic. sc.	1 copil	2 copii	3 copii	4-5 copii	6-7 copii	8-9 copii	10-12 copii			13-15 copii	16-20 copii
Nr.	1	16	3	3	14	3	4	15	1	20	0	18	2	20	0		
%	5	80	15	15	70	15	20	75	5	100	0	90	10	100	0		

Colectivele de copii incluse în experiment provin din medii familiale cu un nivel economic și cultural asemănător, sunt relativ apropiate din punct de vedere al vârstei copiilor, al nivelului de dezvoltare psiho-fizică

Metoda este definită de S. Chelcea (2001) ca fiind “ modul de cercetare, sistemul de reguli și principii de cunoaștere și transformare a realității obiective”.

Metode de colectare a datelor cercetării: metoda observației, metoda experimentului psihopedagogic, metoda biografică (ancheta biografică), metoda analizei **produselor activității copiilor, metoda testelor;**

- **Metode de cuantificare a datelor:**

- numărarea rezultatelor, a răspunsurilor, a copiilor cu anumite rezultate, a categoriilor de dificultăți, interpretarea calitativă prin analize variate;
- clasificarea, ordonarea, ierarhizarea rezultatelor, a copiilor, în diferite etape ale experimentului, folosind scările de evaluare;
- compararea rezultatelor copiilor din grupa experimentală, cu cele ale copiilor din grupa de control; raportarea la sisteme de valori (standarde, etaloane);

Metode matematico-statistice de culegere și prelucrare a datelor: întocmirea tabelor de rezultate (tabele analitice și sintetice, procente), interpretarea cantitativă a constatărilor acumulate (reprezentări grafice, calcularea unor indici).

Planul cercetării

Cercetarea a cuprins trei etape distincte:

- ✚ Etapa constatativă- (pretest)- au fost recoltate datele de start, pe bază de observații, probe de control, teste, conturându-se nivelul de cunoștințe și deprinderi, existent în momentul inițierii experimentului, în grupa experimentală și de control.
- ✚ Etapa experimentală –etapa fundamentală, cu caracter instructiv/ formativ, în care a fost introdusă variabila independentă/modalitatea nouă de lucru (conținut, metode, tehnici, forme de organizare), numai la grupa experimentală.

- ✚ Etapa finală - o etapă de control, în care au fost evaluate rezultatele: datele finale au fost raportate la datele de start, pentru a testa relevanța diferențelor obținute, urmărindu-se în paralel evoluția grupei de control, pentru a se constata dacă rezultatele obținute în grupa experimentală sunt similare, semnificativ superioare/inferioare. Atât probele inițiale cât și cele finale au fost aplicate la ambele grupe.

REZULTATELE CERCETĂRII

Experimentul pedagogic s-a desfășurat în perioada 1.10. 2014- 31. 05.2015, fiind implicate două grupe: grupa experimentală-grupa mare de la G.P.N. Nr. 1 (21 copii), iar grupa de control - mare, G.P.N. Nr. 2 (20 copii)

IV.1. ETAPA CONSTATATIVĂ

Această etapă s-a desfășurat la începutul grupei mari, în perioada 1-31 octombrie 2014, urmărindu-se determinarea nivelului cunoștințelor de limbaj, al capacităților de cunoaștere și comunicare orală ale copiilor din grupele incluse în cercetare. Etapa a constat în aplicarea a trei probe de evaluare, cu conținut variat, sub formă de jocuri-exercițiu, orale și scrise, centrate pe următoarele conținuturi:

- 1.gradul de cunoaștere și operare cu elementele componente ale unor structuri gramaticale: „propoziția”, „cuvântul”, „silaba”, „sunetul”;
2. exprimarea gramaticală corectă;
3. nivelul vocabularului.

CONCLUZII ȘI PROPUNERI

În urma experimentului desfășurat s-au desprins mai multe concluzii: deși posibilitățile intelectuale ale grupei de control nu au fost cu nimic mai prejos decât ale grupei experimentale, elementul care a dus la rezultate diferite a fost jocul didactic.

Obiectivele cercetării au fost realizate. Ipoteza conform căreia dacă jocul didactic este integrat și utilizat preponderent în toate tipurile de activități de educare a limbajului (activități comune, alese, pe arii de interes și recreative), atât ca formă de activitate, cât și ca metodă de predare-învățare-evaluare, capacitățile de comunicare ale preșcolarilor mari se dezvoltă într-un ritm mai rapid, cu o motivație sporită, asigurând îmbunătățirea rezultatelor preșcolarilor, a fost pe deplin confirmată.La grupa experimentală limbajul copiilor a înregistrat modificări cantitative și calitative însemnate, atât în ceea ce privește latura instructivă, cât și cea formativă.

Propuneri:

- ✚ sintetizarea celor mai interesante numărători, poezii-rimate, ghicitori-antonime, poezioare folosite pentru exersarea diverselor sunete etc., utilizate pe parcursul acestui studiu și realizarea unei miniculegeri, adresată colegelor, părinților, pentru „biblioteca grupei” și „minibiblioteca” copiilor.
- ✚ publicarea ritmică în revista grădiniței a celor mai interesante probe de evaluare, jocuri didactice aplicate.

Motto: „Să nu-i educăm pe copiii noștri pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci, să-i învățăm cum să se adapteze “. (Maria Montessori)

În condițiile școlarizării de 6 ani trebuie evitate toate tendințele de suprasolicitare a copiilor atât pe latura muncii fizice cât și pe cea intelectuală .În acest scop introducerea

activităților libere și a jocurilor didactice în planul de învățământ se impun cu necesitate . Nicăieri ca în joc , copiii nu găsesc teren mai potrivit pentru a-și descoperi și pune în evidență calitățile fizice și psihice cu care sunt inzestrați , iar cei mai timizi să-și învingă timiditatea , dezvoltându-și ingeniozitatea și stăpânirea de sine .

Acțiunile jocului crează pentru copii situații pe care ei trebuie să le rezolve singuri sau în colaborare cu tovarășii de echipă . Aceste rezolvări crează sau întăresc o serie de însușiri cum sunt : curajul , hotărârea, combativitatea , spiritul de colaborare , spontaneitatea ... însușiri foarte necesare pentru viață .În joc copilul descoperă lucruri noi , iar cele cunoscute caută să le aplice încât pe lângă mișcare și bucurie mai intervine și un effort al gândirii . Jocul este un bun prilej de a cunoaște copilul sub diferite înfățișări , pentru că el își arată în mod spontan aptitudinile fizice și înclinațiile sufletești . În procesul jocului copilul dobândește numeroase și variate cunoștințe despre mediul înconjurător și domeniul celorlalte obiecte de învățământ – limba română și matematica .Totodata se dezvoltă procesele psihice : percepția , reprezentările , memoria , imaginația , gândirea , limbajul.

Deosebirea dintre joc și învățare nu se restrânge doar la substratul motivațional diferit al celor două situații. De cele mai multe ori rezultatul învățării se proiectează în timp , fapt care-i reduce mult din forța sa propulsivă . Străduința educatorului de a-l face pe copil să înțeleagă scopul învățării lui, nu va putea suplini efectul rezultatului iminent al jocului. Prin joc se dezvoltă limbajul și se îmbogățește vocabularul copilului. Jocul colectiv nu poate fi conceput fără comunicare verbală între copii.

Tot prin joc copilul își dezvoltă emoțiile, trăsăturile sociale, conduita și trăsăturile de caracter . Jocul este un mijloc de însușire activă de cunoștințe. În cadrul jocului copilul este capabil să obțină performanțe pe care în alte activități exterioare jocului nu poate să le atingă. El învață să-și fixeze un scop , să depună eforturi voluntare în vederea realizării lui, să depășească obstacolele ivite în cale. Se poate spune, deci , că jocul devine activitatea principală a copilului deoarece dezvoltarea acestuia stimulează și întreține cele mai importante modificări ale psihicului copilului, în cadrul căruia se dezvoltă procesele psihice ce pregătesc trecerea copilului pe o treaptă superioară de dezvoltare .Consecințele pedagogice ce se desprind din cele mai sus ar putea fi contractate în jurul a două idei principale : crearea condițiilor pentru trecerea treptată de la activitatea de joc la cea de învățare și îmbinarea lor potrivit principiului copilului să se joace , învățând și să învețe , jucându-se . Integrarea organică a jocului didactic în activitatea de învățare a preșcolarilor mici este de natură să contribuie la realizarea unor importante obiective ale personalității copilului.

" Intrarea în școala este intrarea în antecamera unei lumi deosebite , o lume inteligentă pe care adultul a construit-o pe deasupra lumii sensibile și care depășește ceea ce se poate vedea și atinge. " (PAUL OSTERRIETH)

BIBLIOGRAFIE

1. Ancuța P. , "Contribuția jocului de șah la educarea elevilor ambiopei, la șah", Timișoara 1986.
2. Ancuța P. , "Educarea memoriei prin intermediul jocului de șah", Editura Română din Mannheim, Germania, 1996.
3. Antohe, G., Barna, I. (2006), Pedagogia jocului, Editura Fundației Universitare „Dunărea de Jos”, Galați.